

De juiste snaar met muziek

Achtergrond, opzet en werkwijze

Dr. A.J.C. Prick
10-06-2017

Maastricht University

ArtEZ

rijksuniversiteit
groningen

ZU
YD

Opzet & werkwijze project

1. Probleemgedrag bij dementie
2. Muziekinterventies
3. Onderzoeken van effectiviteit
4. Resultaten

1.

Probleemgedrag bij dementie

Probleemgedrag bij dementie

- Neuropsychiatrische symptomen
 - Moeilijk hanteerbaar
- > 2/3 van de mensen met dementie
- negatieve invloed op kwaliteit van leven van persoon en mantelzorger
- Meest voorkomende reden voor opname in verpleeghuis

2.

Muziekinterventies

Muziekinterventies bij dementie

- Psychosociale interventies zoals muziek hebben voorkeur boven medicatie en dwangmaatregelen
- Veel diversiteit
- Patiëntvriendelijk en aandacht voor bestaande capaciteiten
- Muziekperceptie blijft nog lang behouden, als ook ritme gevoel
- Vertrouwde melodieën kunnen reproduceren
- Gevoel van 'vertrouwdheid' → van belang bij probleemgedrag
- Bevordering van sociale interactie

Onderzoek naar muziekinterventies

- Verschillende studies
- Positieve effecten
- Ook methodologische kanttekeningen
 - Kleine steekproeven
 - Beschrijving van de interventie mist vaak
 - Heterogene en generieke meetinstrumenten
- Kunnen we effecten wel meten met bestaande instrumenten?
- Praktijk: muziektherapie leidt tot meer daling van probleemgedrag dan enkel muziek

Ontwikkelen van interventies

- Gericht op probleemgedrag bij dementie
- Muziekinterventie en muziektherapie interventies
- Basis: bestaande beschrijvingen, wetenschappelijke literatuur, interviews en focusgroep met muziektherapeuten

Drie interventies

1. Muziektherapie interventie

2. Geluidsdrager interventie

3. Psychosociale interventie

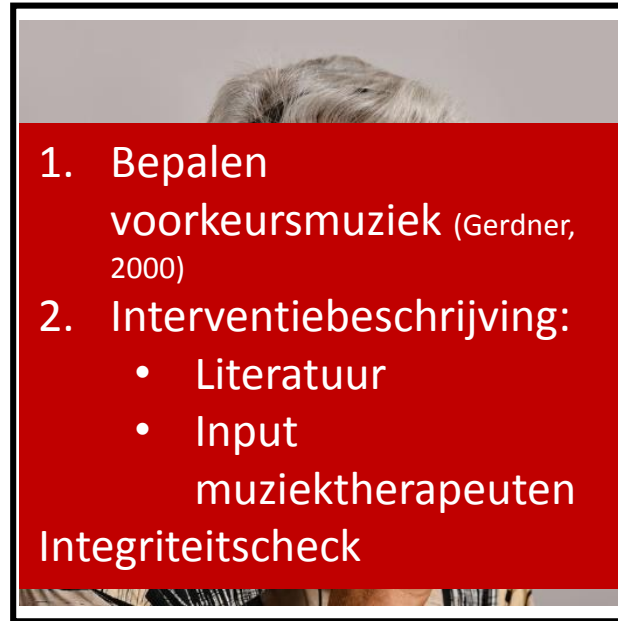
Muziektherapie Interventie

- Structuur: opening, hoofdfase en afrondingsfase.
- Frequentie: 3 weken, 3 x 45 minuten per week
- Muziektherapeut: professional
- Ruimte: rustig
- Discontinueren: weigering / andere behandeling noodzakelijk

Drie groepen

1. Muziektherapie interventie

2. Geluidsdrager interventie

3. Psychosociale interventie

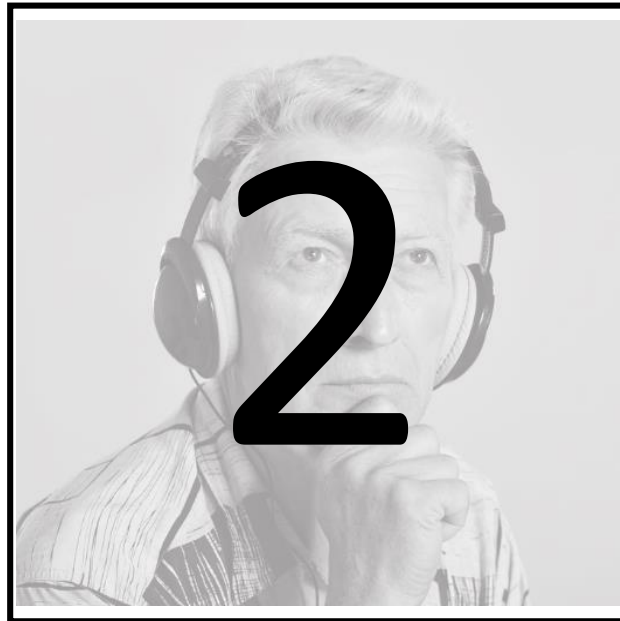
Geluidsdrager Interventie

- Bepalen voorkeursmuziek: vragenlijsten
- Geluidsdrager: koptelefoon
- Therapeut: gepaste afstand

Drie groepen

1. Muziektherapie interventie

2. Geluidsdrager interventie

3. Psychosociale interventie

3.

Onderzoeken van effectiviteit

Drie groepen

1. Muziektherapie interventie

2. Geluidsdrager interventie

3. Psychosociale interventie

Alle groepen: 3x per week gedurende 3 weken

Deelnemers

- Mensen met dementie die in een verpleeghuis verblijven (N=172)
- Probleemgedrag vastgesteld door arts of psycholoog
- Gehoor is afdoende
- Er kan gedurende 3 aaneengesloten weken een interventie worden geborgd
- Toestemming voor deelname

Design

- Gerandomiseerd en gecontroleerd design
- Primaire uitkomstmaten: gedragsproblemen / kwaliteit van leven
- 4 meetmomenten: week 0, week 2, eind week 3 en week 6.

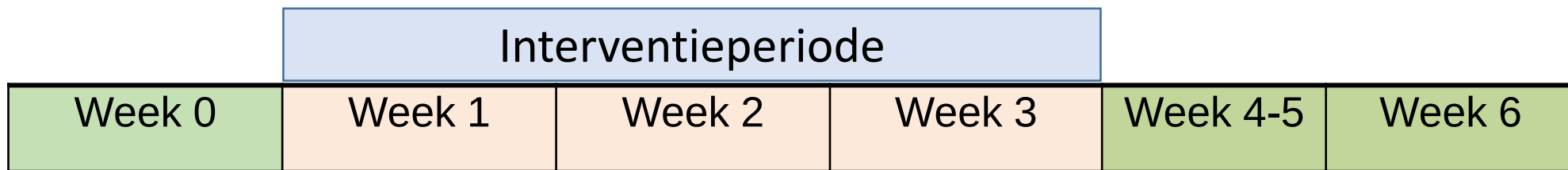

Metingen

- Interviews met zorgpersoneel
 - Neuropsychiatric inventory (Kat, 2009)
 - Qualidem (Ettema et al, 2005)
- Korte vraag aan bewoner
 - Cantrils ladder (Cantril, 1965)
- Observaties
 - Codem (Kuemmel, et al, 2014)
 - PRS (Perrin, 1997)

Alle instrumenten zijn gestandaardiseerd en bekend uit wetenschappelijke literatuur

Toestemming,
Inclusie
randomisatie

NPI
Qualidem

Codem
PRS
Cantrils ladder

NPI
Qualidem
Cantrils ladder

NPI
Qualidem
Codem
PRS
Cantrils ladder

NPI
Qualidem

4.

Resultaten

Op te leveren producten

- Praktijk:
 - Muziekinterventie
 - Muziektherapie interventie
 - Muziekbox: laagdrempelig kunnen inzetten van muziek- en muziektherapie interventie
 - Indicatiewijzer voor artsen (wanneer welke interventie inzetten?)
 - Informatieve video voor naasten, hulpverleners en managers
 - Communicatieplan t.b.v. implementatie binnen een zorginstelling
- Onderwijs:
 - Onderwijsproduct voor muziektherapeuten i.o.
 - Onderwijsproduct voor zorgverleners binnen de ouderenzorg
- Wetenschap
 - Publicaties in nationale en internationale tijdschriften

Susan.vanhooren@zuyd.nl

Anna-eva.prick@zuyd.nl